Vierde Jaer. Nr 33. Vrydag, 14 Augustus 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 14 AUGUSTUS.

Verhitting van den grond te Luik.

Een buitengewoon verschynsel heeft zich onlangs voorgedaen in de hovingen van eenige huizen des boulevards van Avroy, te Luik, en welk bestaet in eene aenzienlyke verhitting van den grond. De raed van openbare gezondheid heeft er zich mede bezig gehouden, en eene kommissie is in haren schoot benoemd geweest om er de oorzaken van op te zoeken. De klas der wetenschappen van de Akademie van Belgie heeft er zich insgelyks mede bezig gehouden in hare laetste zitting. M. Schwan, de geleerde professor van ontleedkunde by de Hoogeschool van Luik, heeft ter dier gelegenheid aen de Akademie eene zeer belangryke mondelingsche mededeeling gedaen. Ziet er hier den kortbondige inhoud van :

Een deel van den grond der luikische stad, tusschen de kaei van Avroy en de St-Jakobskerk gelegen, is sints eene maend langzamerhand verhit, en de warmte van den grond is tot 40 graden Réaumur geklommen ! Deze verhitting van den grond, uitgebreid op eene lengte van 2 à 300 meters, eene breedte van 4 à 5, en eene diepte van 1 à 2 meters (4 à 5 voet), doet allen wasdom ophouden en vergaen, bedreft de levensmiddelen welke zich bevinden in de kelders die op dezelfde hoogte liggen, en houdt schielyk op, ter diepte dat men aen de kleemlaeg komt.

Van waer komt die verhitting ? Tot hier toe is men gedwongen zich aen veronderstellingen op te houden, van welke echter niet eene den minsten aerd van klaerblykelykheid heeft. De waerschynlykste van alle is deze : men veronderstelt dat er eene kloof ontstaen is in de onderlagen van den grond, dat er eene uitwasemlng van waterstofgaz langzamerhand heeft plaets gehad dwars door den kleem, en daer eene soort van brandontwikkeling heeft plaets gehad, naermate de gaz tot de oppervlakte in aenraking met de lucht gekomen is.

De sterke geur van vermuftheid welke de aerde uitwasemt, en die waerschynlyk voortkomt van de ontbinding van zekere organieke zelfstandigheden, zet deze veronderstelling veel waerschynlykheid by : Wat zulks nog beter doet gelooven is, dat by de opening van eenen put, die zich in eenen kelder en in den kring van den verhitten grond bevindt, de lucht ontvlambaer geworden is, en deze eigenschap gedurende eenige stonden behouden heeft.

Kortom, om deze veronderstelling nog verder te ondersteunen, heeft men te voren gebragt dat op de naburige hoogten van Luik, in het dorp Ans, eene gazontwikkeling, langs eene der openingen van den grond voorgebragt, toevalliglyk was ontvlamd en gedurende verscheidene maenden in dezen toestand gebleven was, en eindelyk dat te Ougrée, de openingen van den grond aldus natuerlyker wyze verwarmd, aen de werklieden en boeren van daer omtrent dienden om hunne keuken te doen zonder uitgave voor brandstoffen.

De vlaemsche zaek.

De vreemde bladen beginnen zich meer en meer met de vlaemsche beweging bezig te houden.

Over een paer dagen deelde de *Gazette van Keulen*, een blad dat in Duidschland eenen grooten invloed uitoefent, een artikel mede, waerin den tegenwoordigen toestand van Belgie onder het opzicht der talen aengeduid wordt en waerin men de verzekering geeft dat de Vlamingen zoo dapper aen 't werk zyn, dat zy eerlang in al hunne regten zullen hersteld wezen.

De *Fraefurter Journal*, van den 21 july, van zynen kant bevat de volgende briefwisseling uit Brussel :

De commissie het verledene jaer door koninglyk besluit opzichtens de vlaemsche bevolking en hare tael ingerigt, heeft thans hare zittingen gesloten en den uitslag harer beraedslagingen, in een verslag aen den minister van binnenlandsche zaken, nedergelegd. Daer het zelve niet zoo spoedig openbaer zal gemaekt worden, zoo bieden de volgende mededeelingen, die ons van een goed onderrigt persoon over de byzonderste daerin vervatte eischen, des te meer gewigt. Gezegde commissie verlangt in het belang der Vlamingen en hunner tael : « Inrigting van vlaemsche kinderscholen door heel Vlaenderen, waerin de vlaemsche tael als hoofdvak van onderwys beschouwd worde (latende het ondertusschen aen de regering vry, het onderrigt in de fransche tael daer beneven in te voeren); gebruik der vlaemsche tael in alle bestieringen, ter beantwoording van alle in deze tael opgestelde aenvragen, berigten, enz., enz. ; invoering der vlaemsche tael in regtsverhandelingen, telkens dat de aenklager een Vlaming is en het gebruik der vlaemsche tael vordert ; eindelyk, inrigting van byzondere vlaemsche regementen met vlaemsch sprekende oversten en officieren. » Ademt uit dit verslag die zelfbewuste, trotsche geest niet meer, die de staten van Braband bezielde, toen zy in 1568 den hertog van Alva eene in het fransch in plaets van in het vlaemsch geschrevene oorkonde terugzonden, deszelfs bewoordingen zyn niettemin een waerdig en manlyk steunsel op het onvervreemdbaer regt der Vlamingen, die schier twee derden der belgische bevolking uitmaken, en op de heilige zaek hunner moedertael, aen welke menige onder hen, in blakende geestdrift, ver van alle zelfzugtige bedoeling, en zonder eenige uitzicht op erkentenis, hun geheele leven toegewyd hebben. Stout treden die mannen voor de regering en verlangen geene gunst, maer hun regt.

Dit verslag is reeds in handen des ministers van binnenlandsche zaken, des heeren De Decker, de zelfde man, die als volksvertegenwoordiger, een der meest begaefde en vurigste aenklevers der nederduitsche taelbeweging was, die in 1840 eene met 20.000 handteekens bedekte petitie der Vlamingen aen de kamers overbragt, en dezelve met al het vuer zyner welsprekendheid verdedigde, die ja toenmaels de herleving des germaenschen elements in België als voor de nationale opbeuring onontbeerlyk verklaerde. En nochtans koesteren de Vlamingen geene groote hoop op een gunstigen uitslag. Ja, zy twyfelen zelfs of het verslag openbaer bekend zal gemaekt worden : zy hebben maer al te wel ondervonden, dat heer De Decker, als minister, veel minder voor hen gedaen heeft dan de zoo ten onregte door hen vyandelyk bejegende Rogier. Zy weten, dat hy op talryke hen gedane vertoogen antwoordde : » Als minister moet ik myne persoonelyke gevoelens en sympathieën aen het groote algemeene onderschikken, » een edelmoedig gronbegin sel, maer dat door den heer De Decker, uit vreeze voor miskenning, een weinig te verre uitgestrekt wordt. Ondertusschen hebben, sedert het jaer 1830, zoo menigvuldige en vruchteloos gedane schreden de aenvoerders dier beweging niet ontmoedigd. In weêrwil van alle hindernissen en gebrek aen sympathie van wege de regering en der hoogere standen, wint deze party dagelyks in beduiding, en weldra zal zy, zelfs ales politieke party, zwaer in de weegschal drukken. In de laetste tien jaren heeft zich het getal der vlaemsche tydschiften nieuwsbladen oneindig vermeerderd ; zelfs in de hoofstad, die vroeger het vlaemsch zoo weinig genegen was, bestaet

---

EENE ROOVERSBENDE IN 'T VRYBUSCH.

(Vervolg en einde.)

X. — De drie lyken.

Twee dagen nadien begraefde men te Roosebeke, den jongsten zoon van Karel Libeer. Geheel de parochie, en byzonderlyk de jongheid was in den droevigen lykdienst tegenwoordig ; men zou gezeid hebben dat een algemeene ramp het dorp getroffen had, zoodanig was er iedereen in gedaen en verslagen.

Na den dienst was er, volgens gewoonte, vergadering van vrienden en kennissen. Er wierd van niets anders gesproken dan van het ongeluk der Libeers ; men beklaegde min den overledene ontrokken aen de kruisen van zyn huisgezin, dan den vader en den oudsten zoon, van de welke men niets volstrekt wist, en die misschien in den bosch vermoord lagen. Over den toestand van moeder en zusters, werd er menigen traen gestord.

De jongelingen van Roosebeke deelen 't meest in de dood van hunne twee makkers. Zy verloren twee goede vrienden ; maer 't geen hun meest op het hert lag, was de vrees van vroeg of laet misschien het zelfde lot te ondergaen, en vermoord te worden rond den bosch, of by nachte in hun eigen huis. Er wierden middels beraemd om aen eenen aenval te wederstaen, veel schikkingen gemaekt over het verdwynen van den vader en den zoon, en geeindigd met te gelooven dat het vrybusch een ware rooversnest geworden was en eene vreeslyke gebuerte.

— Willen wy eens gaen zien wat er omgaet in den bosch, riep een der stoutsten van het gezelschap ; wy zyn sterk genoeg om niet achteruit te wyken voor eene bende dieven.

— Ja, Ja, riepen er honderd te gelyk ; en van daeg nog ; wy moeten weten wat er van Naes en zyn vader geworden is.

De schout van Roosebeke, was juist een sterke en onversaegde jongman, zulk een opzoek was zyne zaek en zyn wensch : Hy bood zich aen voor opleider der bende, op voorwaerde dat allen zouden medegaen, zich wel wapenen, en malkander niet verlaten, wat er ook gebeuren moogte.

De voorwaerden aenveerd, elk vloog in de omliggende huizen en by zyne kennissen, om wapens van alle slach en soort. De eenen bragten geweren mede, de anderen zware sabels, eenige ook zware stokken, of vorken en kapmessen. In een half uer tyds, stond het gemeentenhuis vol kerels gereed om te vertrekken, en hoe eerder hoe liever.

Het was reeds midden van achternoen, als de bende vertrek. Zoo lang zy aen den bosch niet waren, verkenden zy alles ; maer aen het hout wisten zy niet welke rigting genomen voor best. De schout ging binnen in 't huis van Loden om den besten weg te vragen naer het bewoonde middenpunt van den bosch ; Loden was niet 't huis ; hy was nogtans 's morgens in de uitvaerd te zien geweest, en zelfs, eenigen hielden staen dat hy nog by hen was, toen zy besloten van Libeer te gaen opzoeken, maer de vrouw kon of wildo niet zeggen waer hy sedert gevaren was ; Nogtans, zy wees zelve ten besten mogelyk, het wegelingje aen om aen de huizen van den bosch te geraken. Zy trokken den weg in, en zwegen stil ; er was maer nu en dan eene die half luide tegen zyne gebuer durfde spreken.

Na een paer uren gaens, waren zy nog geen levende ziel tegen gekomen. Die eeuwige stilte en eenzaemheid in die wildernis, had iets dat schrikkelyk was, voor jongelingen die er voor den eersten keer inkwamen. Iedereen van hen, had, sedert de moord, veel hooren spreken van die reusachtige menschen uit het vrybusch ; van die wyven die door hare slordigheid, aen tooverheksen geleken ; van die hutten, eerder gemaekt om dieren dan om menschen te verschuilen. Zy verlangden om alles te zien waeraen zy zich verwachtten, en vreesden niettemin die aerdige wezens tegen te komen.

'T werd donker, en langsom stiller. Nu toch, hoordde zy in de verte, het gerucht en de stappen van menschen ; zy keerden op naer den kant van waer de stem kwam, en zagen welhaest by de halve klaerte van den dalende dag, eenige jongens bezig met hout te kappen, maer die wegschuifelden zoodra zy vreemd volk gewaer werden. Zy volgden ze op ; en na korte stonden waren zy by een tiental huttekens, die door halfronde vensterkens het licht van een klein lampke naer hen zonden.

Zy waren op Houthulst.

Een der huizekens stak uit buiten de anderen ; de vorenste gingen er eerst binnen en de anderen bleven buiten staen. De deur stond wagenwyd open, en er was niets anders in huis, dan eene oudachtige vrouw, die by de klaerte van een lampke bezig was met spinnen. De kannen en glazen die aen den muer hingen of op den toog stonden, deden zien dat het eene soort van herberg was.

— Wie woont hier ? vroeg de schout aen Rooze (t'was zy zelve) die, zoo haest zy 't volk zag, geheel verschrikt schoen, en opsprong.

— Karel Brakevelde, om u dienst te doen, antwoordde zy.

— Zyt gy zyn vrouw misschien ?

— Ja.

— Waer is hy.

— Op het land om bezems te verkoopen ; 'k en weet niet waer dat hy is ; ik zie hem als hy 't huis komt, en 'k ben bly genoeg als hy geld mede brengt.

— Kent gy hier niet eenen zekeren Bakeland.

— Och Heere ! neen, vriend ; ik heb dien naem nog al hooren noemen, maer hoe zou 'k hem kennen ; 'k gaen nooit uit myn huis ; 'k spin gedurig om een oordje te winnen, en 'k heb geen gemeens met niemand, ten zy met myn gebeurvrouwen die hier nevens woonen.

— Wat zei men van Bakeland als men er u van sprak.

— Och heere ! vriend ; ik heb dat al lang vergeten.